

D. D. EMANUELIS
GONZALEZ
TELLEZ,
COMMENTARIA
In Quinque Libros
DECRETALIUM.

D. D. EMANUELIS

GONZALEZ

T. F. F.

COMMENTARIA

in Quinque Libros

DECRETALIU.

D.D. EMANUELIS
GONZALEZ
TELLEZ,

IN INCLYTA SALMANTICENSI ACADEMIA

Collegii Majoris Conchenfis Alumni, & antiquioris Vespertinæ sacrorum Canonum Cathedræ Proprietarii Interpretis: in Pinciano Sanctæ Inquisitionis Tribunali Inquisitoris Apostolici, & in supremo S. Inquisitionis Senatu Consiliarii;

COMMENTARIA PERPETUA

In singulos Textus quinque Librorum

DECRETALIUM

GREGORII IX.

TOMUS PRIMUS,

COMPLECTENS LIBRUM PRIMUM,

*cum Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia, atque
Additionibus suis locis restitutis.*

MACERATÆ, MDCCLVI.

Prostant

V E N E T I I S,

Apud Nicolaum Pezzana.

GONZALES

T E L L E S

IN INGLYTA SALMANTICENSIS ACADEMIA

COMMENTARIA PERPETUA

In Anglos Textus quinque Librorum

DECRETALIVM

CYRILLIC

TOMUS PRIMUS

COMPLETES LIBRARY

DEIPARÆ VIRGINIS IMAGINI,

Cui a multijugis REMEDIORUM beneficiis in Urbe
Salmantina Numen, & NOMEN, quod Inclyta
Schola adorans per Orbem diffundit.

TUTELARI, PATRONÆ OPTIMÆ, PIENTISSIMÆ;

*Ab incunte ætate, auspicalique Studiorum die gratus animi, voti compos, zeli
flagrans, ac amoris ardens, clientum tuorum minimus EMANUEL GON-
ZALEZ, in Jus Canonicum Commentaria dico, voveo, confesco
D. N. M. Q. tantæ.*

UIS Aris appendo (Sacratissimæ Virginis Matris Dei o vivissimum
EXEMPLAR! Numen in loco præsentissimum) vigilas meas, quas in quin-
que Decretalium GREGORII IX. libros paravi, confarcinavi, conge-
sti, digessi, & publicas facio. Merito, si fides sit meis dictis; inchoatæ
quippe sunt, CHARTA DIVINISSIMA, STUDIORUM LUMEN, sub
Nunine, & munimine tuo, & sub eodem absolute; dicerem perfecte,
si quidquam perfectum posset homuncio exhibere. A teneris quippe an-
nis, quando parens meus, ejusdem Scolæ Alumnus, Professor, Doctor,
iniquavit etiam cum præcepto diligendi desiderium, MARIANÆ Militiæ
nomine dedi in frequentissimo Sodalitio, quod impense colit Salmantina
Juventus, procurantibus Religiosissimis Societatis JESU Patribus; & in au-
choramentum admirandæ Dacis mee transivi animo, & corpore; quasi concepta formula, URI,
VIRGIS, FERROQUE, NECARE. Te agnoscens Sanctæ Religionis Magistram; Par-
thenica devoto sciendi concitavi amore: lustroque studiorum permenio, haud segnier in ab-
dita paternæ domus recessu, ludio agoni, & præliis literarum vires facturus, & refecturus.
Norunt, qui Salmantinc Litteræ operati sunt, quanto certamina illa consentient experimentorum,
& assidui labores. Tu vero, o pulcherrima Virgo, Liber es incomprehensus, qui Verbum Patris Mun-
do legendum exhibet. Tu ergo pectore incumbens addiscendo Canonico Juri, simulque
Civili.

Te duce vela damus, portus habitura secundas.

Prope Genitoris mei demum Aedes tuæ rutilant, Immaculata, Intemerata, Gloriosissima Vig-
go; natus quippe fui felici sydere, hora fere ipsa, qua Lux ab intacto Ventre tuo mundo af-
fulsit,
D.D. Gonzalez in Decretal. Tom. I.

Pro Dilectissime
pallor. S.
Episcopus
in vest. de
laudibus
Maria.

Reverendi
Albas. I.
R. de Gae-
tias.

S. Epiph.
ferv. de
laudibus
Virginis.
J. Epist.
Marianæ.
R. de L.
Parthen.

Epistola dedicatoria.

fulsit, intra cannas (agnosce venerandæ professionis meæ verbum) sancti Juliani Parochiæ, in qua per Baptismum regeneratus Athleta Christi perunctus fui; illa, inquam, in Ecclesia, cujus præcipuum, majusque Altare tenet religio hujus Sanctissimæ Imaginis; quo & Militarum opportuna frequentia, mira devotio populi concurrentis, & juvenilis animus a domestico exemplo non male educatus, singulis me advocantibus diebus, ut Sacris, quæ in sacratissimo Altari tuo offerebantur, adesset, a quibus mente pascus, & relictus studium meum repeterem. Sero a sodalibus domum rediens, & per Sacrarium hoc iter faciens, advolutos sacris pedibus tuis orantes, præcepsque ad Te fundentes cernebam Præceptores meos: o quales, quantos! virtutibus sublimes, scientia præclaros, urbis Salmanticæ delictum, inclytæ Universitatis ocellos: quos imitandos mihi in omnibus proponebam, quorum vita vivendi norma fuit, quorum natus præcepta fuerunt ad progrediendum, & quorum scripta in hisce Commentariis frequenter laudata, Operi præcium faciunt, & si quid in eo dignum lectu est, suppeditant. Sissem gradum, & eis admittis orabam, sentinque sentiebam, affectum devotionis sanctissimæ Imaginis corporali præsentia menti instillari meæ. O quam misere errant blaterones isti Iconoclastæ, qui in his Religionis nostræ fulcris impugnandis male operas suas locant, male perdunt. Videte, & gustate, quam suavis, quam mirabilis est Deus non tantum in Sanctis suis, sed & in Imaginibus eorum. Exemplum consuetudinem fecit, & frequentari actus in habitum abierunt. Te ergo serio, & ex animo Patronam aditico, & tesseram tui Numinis, & Nominis invocandi deinceps hanc collendissimam Imaginem sumo. Hæc una REMEDIATRIX mea, consolatrix mea, foris mea: sub hoc clypeo prælia inco, decerto, dimico, & ad litterarium pulverem prodeco, & proveco.

Ecce primum, acerrimumque illud, quod mihi obiit ephæbo in prima adhuc juvenia ex umbra ad jubar Solis advolanti, & anhelanti, cum suppellectilis litterariæ censum professus fui in illustri, tremendoque Sacello Divæ Barbaræ, in quo Patres Academici, Præceptores nuper, & semper mei, appento examine excutunt, rimantur; ponderant genium, ingeniumque cum tota re litteraria, & de spe mei specimen capiunt serio intenti, peripicaciter sagaces a vigilia prima usque ad interpestam, cum jam nox humida cælo præcipitat, suadentque cadentia sidera somnos. Sed quæ nulli tuorum dees, mihi adstitisti, Virgo potentissima, nec passa fuisti ingloriam exire, qui gloriæ Virginis auxilio fretus periculum aggressus fuit. Persuadens ergo examine, concordia Patrum suffragio RENUNTIOR IDONEUS, donoque LICENTIA nobilissimum Doctoratus Salmantini Gradum in sacro Jure Pontificio suscipiendi, quem propediem suscepi; ejusdemque juris Cathedras e vestigio petere cœpi, quas amplissime dotatas præ ceteris aliarum Facultatum Academia habet, Canonice Prudentie altrix.

In competitionibus Cathedrarum nemo est, qui nesciat, si expertus tantillum sit, atubientium zelotypiam, invidiorum rabiem, faventium affectus. Juventus ipsa, quæ solet de Magistris sincerius censere, scinditur: jam huic, jam illi competenti se præstat: interim assiduus labor, quotidianæ prælectiones, & reliqua ad docendum; & discendum experimenta, vel favore attolluntur plus jure; vel arte, invidia, odio conculcantur, & pessundantur. *Et, qui pendet a rebus levissimis, qui rumore, & ut ipsi loquuntur, favore populi tenetur, & ducitur, plausum immortalitate, sibilum mortem sibi videre necesse est.* O quot, & quantos optime spei adolescentes pericula, & mala hæc transverso egerunt, & a præclaro deteruerunt, deterrentque instituto! Robore in his opus est, & obfirmato pectore; ad Templum quippe Honoris pergitur, ad quod nemini via patet, nisi per atrium Virtutis.

*At durum Virtutis iter sudoris anhelis
Implicere Dei: via longa est, ardua cunctis,
Ingressumque riget primo: sed vertice in ipso
Fit facili, nullumque fuit superasse laborem.*

Tangebant, & angebant me juvenem, & juvenilliter sapientem bilantes istæ tratinationes: sed quid remedii, aut cautionis? Amicos quaerere, fautores ambire? Non hoc mihi negabam: verum altius consilium mentem invadere meam sentiebam, & quasi ab alto edici.

Inde petes arcem, & delubra sacrentia votis.

Tu Arx mea, Tu vocis meis favens delubrum, o totius Trinitatis ævum Tabernaculum! ut inquit Divus Augustinus, vel ut Laurentius Justinianus, Sapientia Thronus.

Obtinui tandem, at non tarde, inclytæ Academicæ Salmanticæ Cathedram, quam minorem Decretalium vocant, anno 1790 cui incumbens, & Professoris munus pro viribus explens alla, atque alia donatus fui, sapientia status non communi, sed speciali censura (de quo tacebo, ne mea amplificare videar.) Et postea Minora illa Magisteria, quæ Academia habet approbandis Professoribus, & dignatione ad majora, Proprietarius Sexxi Antecessor renuntior: mox collocor in amplissima Præfectura Vespertine Cathedræ juris Canonici, quam cum per tres annos rexerim, spiritissima studentium frequentia, evocor ad Vallis Oletani Senatu Sanctæ Inquisitionis FIS.

CALE MUNUS
Quod priusquam subeam, & re ipsam fuit mea præfata nobilissimam, & amplissimam Togam Majoris Consensu Collegii Summissime Virtutis, & Litterarum Arcis, Theologiæ, & utriusque juris Emporij Vincens, qui habenas moderentur Ecclesiæ, & Regni Armamentarii: cuius elogia charta hæc non capit, nec potest repræsentare vulgaris facundia, qualis mea. Probaris literis, & integritate, puritateque natalium approbatus (quibus approbantur identidem, qui sanctum Inquisitionis Officium proficuntur, sive Inquisitorum potestate, sive Ministrorum munere) decentissimam Togam induo, tantoque Sodalitio ovans, Collegarumque exemplo incitatus impulsus, vix transacto semestri, venerandum Tribunal Vallis-Oletanum adeo. Fiscalis munus est (ut alia levius prætermittam) arma Judicibus subministrare contra hostes Filii tui Domini nobili JESU CHRISTI, Sanctissima Dei Mater. Quid in ejus exercitio præstiterim, non meum est pro-

Canto in Sententia.

Inclyti
falsum
ma. car
mina,
quæ la
piti vob
bis, & r
thos de
proffo Pa
reant in
fines seu
BIVII.

Ovidius
lib. 4. ep. 8.
6. 6. 2.